

## **Nem a lakcím számít, hanem a check-in: új főtanácsnoki iránymutatás az online repülőjegy-vitákban**

**Az Európai Unió Bíróságának főtanácsnoka friss indítványában azt javasolja, hogy online repülőjegy-vásárlásnál ne az utas lakóhelye, hanem az a repülőtér határozza meg a perindításra illetékes bíróságot, ahol az adott légitársaság – közvetlenül vagy partneren keresztül – az utasokat és a poggyászt ténylegesen feladja. A vélemény egy Madrid–Barcelona járaton elvesztett poggyász ügyéből nőtt ki, ahol a jegyet otthonról, egy független online értékesítési platformon keresztül vásárolták, majd a poggyászt Madridban adták fel.**

A spanyol bíróság azt kérdezte, egyáltalán alkalmazható-e a montreali egyezmény olyan esetben, amikor a szállítás két, azonos tagállamban fekvő repülőtér között zajlik. A főtanácsnok szerint a válasz igen: az egyezmény – és ezzel az egységesítés célja – az uniós jogon keresztül a belföldi EU-járatokra is kiterjed. Ez fontos, mert a montreali egyezmény rögzíti, hol perelhető a légifuvarozó, és ezzel előre jelezhetőbbé teszi a jogvitákat.

A másik kulcskérdés az volt, hogy a „vállalkozás telephelye, amelyen keresztül a szerződést megkötötték” értelmezhető-e úgy, mintha az az utas állandó lakóhelye volna, ha a szerződés online kötött. A főtanácsnok ezt kifejezetten elutasítja, mert az online platform hozzáférhetősége önmagában nem teheti bármely utas lakóhelyét illetékességi ponttá; ez sértené a kiszámíthatóság és a jogbiztonság követelményét, és aránytalan terhet róna a légitársaságokra.

Felmerült az is, hogy ha a kár kifejezetten a poggyászszállítással függ össze, akkor vajon az ilyen „járulékos” szolgáltatás önállóan befolyásolhatja-e az illetékességet. A főtanácsnok világossá teszi, hogy nem: a járulékos szolgáltatás nem írhatja felül a főkötelezettséget jelentő légi személyszállítási szerződéshez kötődő illetékességi pontokat. A hangsúly tehát továbbra is azon van, hol kötötték meg a főszolgáltatásról szóló szerződést, illetve online vásárlásnál milyen „földrajzi” fogódzót ad a rendszer.

Az indítvány újdonsága, hogy a digitális környezethez illeszkedő, „rugalmas” megoldást javasol: online kötött szerződésnél annak a repülőtérnek a bíróságát kell tekinteni mérvadónak, ahol a légitársaság – akár partnerrel, codeshare-rel vagy földi kiszolgálóval – ténylegesen utasfelvételt és poggyászfeladást végez. Ez egyensúlyt teremt a fogyasztói jogérvényesítés és a légitársaságok védekezési lehetőségei között, miközben megőrzi a perindítás helyének előreláthatóságát.

Mit jelent mindez a piaci szereplőknek? Először is, a belső EU-útvonalakon bekövetkező károk – például poggyászvesztés vagy késedelem – esetén nem lesz automatikus opció az utas lakóhelye szerinti bíróság csak azért, mert a jegyet otthonról, online vették meg. A vitát tipikusan ott lehet megindítani, ahol a check-in ténylegesen történik, ami sok cégnél a kiinduló repülőtér. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a jogviták „földrajzi közepe” a reptérhez köthető, nem pedig az utas vagy a beszerzési szervezet székhelyéhez.

Másodszor, az indítvány kifejezetten számol azzal, hogy a jegyvásárlásokat sokszor aggregátorok vagy online utazási irodák kezelik. Az, hogy a szerződés egy platformon jön létre, önmagában nem teremt új

illetékességi pontot; a döntő szempont továbbra is az, hogy a légitársaság hol van „jelen” az utasfelvétel és poggyászkezelés révén. A vállalati utaztatás szereplőinek érdemes ezért a beszállítói láncban – légitársaság, codeshare-partner, földi kiszolgáló – világosan azonosítani azt a repteret, amelyhez a szerződés „kapcsolódik”.

Harmadszor, a javasolt értelmezés kedvez a kiszámíthatóságnak. Ha egy multinacionális cég több országban működik, a jogérvényesítés fókusza várhatóan nem szóródik szét az utazók sokféle lakóhelye szerint. Ez egyszerűsítheti a belső eskalációs folyamatokat, a biztosítókkal és asszisztenciaszolgáltatókkal kötött szerződéseket, és a jogviták költségtervezését is. A vállalati belső szabályzatokban ezért érdemes rögzíteni, hogy káresemény esetén az illetékes fórum megválasztásánál a check-in repülőterének országa lehet az elsődleges kiindulópont.

Gyakorlati oldalról érdemes a dokumentációra külön figyelni. A check-in helyét, idejét és azt, hogy azt a légitársaság közvetlenül vagy partnerén keresztül végezte, célszerű bizonyítékokkal (beszállókártya, poggyászszalag, földi kiszolgáló nyugtája) alátámasztani és központilag összegyűjteni. Ezzel az érintett gyorsabban tud dönteni a perindítás helyéről, illetve tárgyalási pozícióját is erősítheti a légitársasággal szemben.

Összességében az ügy tanulsága, hogy az online jegyvásárlás nem „viszi haza” a pert az utas lakcímére. A fókusz visszakérül a reptérre, ahol az utasfelvétel történik, és ahol a légitársaság ténylegesen jelen van. Ez a megközelítés egyszerre illeszkedik a digitális értékesítési gyakorlatokhoz és a jogbiztonság igényéhez, és várhatóan stabilabb, előre jelezhetőbb vitakezelést hoz a légiközlekedésben. A végleges képet az ítélet adja majd meg, de a mostani irány – a check-inhez kötött illetékesség – már most beépíthető a kockázatkezelésbe és a belső eljárásokba.